

Titel: Archief Wilhelmina Drucker

Archief: IAV_0000048

Inventaris: 0035

WIE VAN ZICH DOEN SPREKEN

Een zeventigjarige.

Mevrouw W. Drucker.

Tusschen de redactie van de „Dameskrönk“ ziedt het mij rechtie met het verzoek in haar blad een artikel te willen wijden aan mevrouw W. Drucker, naar aanleiding van den 70sten verjaardag, welke deze Zondag 30 Sept. 24, naar ik hoop, zal herdenken te midden van velen, die in den loop der jaren het voorrecht hadden haar te leeren kennen en waarderen, meende ik op dat verzoek van gansch harte te moeten ingaan. Niet, omdat ik weet, dat mevrouw Drucker o! zoo getuigt ik op met eerevolle woorden uitgesproken tot, verre van dien! Het tegendeel is waar en al zou er naar aanleiding van haar jubileum met geen enkel woord gekikt worden over het vele, door mevrouw Drucker in de achter om liggende tienjarige jaren verricht, dat tot kikken van de zijde der Nederlandische vrouwen-verenigingen, het welke goddiens, tot welke partij, tot welke categorie in den ruimen zin des woords zij behooren, altemin aanleiding geeft, zij ook in de maand October en alle daarop volgende maanden, dat het haar nog gegeven zal zijn te arbeiden met evenveel werkracht, met even groote overtuiging, met even belangvolle besoeiding de zaak der vrouwen dienen. Zoals zij met 'n vakkundig-vermogen, dat ons aller bewondering weegdraagt, steeds grauwheid heeft in de jaren

dat spot en hoer, later en later mis-scheuts haar deel waren, zoals zij toen zonder ontzien de zich zoo sterk in haar openhartige roeping om de vrouw tot on-waken te brengen, trouw bleef, en tot op heden trouw geblijven is, zoo ook zij, al ware tot haren dood toe elk woord van waardering en bewondering uitgebleven, haar weeg vervolgde hebben, zoals ze dien nu 'n kleine 30 jaar geleden ontong.

Ik meen niet te veel te zeggen, als ik beweere, dat de groote kracht van mevrouw Drucker zich het sterkst heeft geconsolideerd door al die jaren van haar arbeidsaam leven heen, welke we naar aanleiding van haar jubileum de zelve later passieren, in de door haar opgericht „Vrij Vrouwenver-ening“.

Deze in October 1889 geborene organisatie, waaraan onder leiding van mevrouw Drucker door slechts 'n handje-vo! dappere strijders, die zich onder haar van wilden schamen, leven werd ingeblijven, verheugt zich tot op den heden dag nog in het gevoel van 'n kerkgemaal bestaan. Er zijn er nauwelijks in den loop der jaren geweest, die haar ontvreden, of door den dood of een andere reden van principieelen, naar helan ook — het diest tot der vrouwen-actieve geest — van persoonlijk aard. Edoch, dat is 'n lot door de V.V.V. met elke andere organisatie, overvrechtig haar deel ontvreden, gedeeld. Het ligt niet in mijn bedoeling bij de laatste categorie in dit artikel al te staan en als ik 'n oogschikkelijk verwijf bij de eerste,

das zij het mij vergeven, dat zich daarbij het eerst en het sterkst de ligaar aan mij ondringt, met wie getuigende een 20-tal jaren van strijd meer. Drucker, teneer, inner versterkt werd. Weliswaar behoevende drie vrouwe niet tot de opzichtsters der V.V.V., doch toen zij er nog geen jaar of haar onthaan haar krachten aan ging wijden, toen werd teneer de kien getuigt tot het practisch saanswerken dat in den loop der jaren tot aan den dood der voor de Nederland. vrouwen-verenigingen Dora Haver, deze beide vrouwen dat wereld hebben te zien gegeven. De smarten van mevrouw Drucker's lippen gestaat, geest door haar, die het

Voor de wereld klag uw leed. Niet te laide, niet te lange, niet te lange, al al haar leven door huldige, kunnen dan ook alleen begrepen worden en doervoeld d'ere de ingewijden, die het voornacht hadden met beide vrouwen in meer latere an-gering te zijn geweest. Ziedt juist heelt er. Drucker van den aanzing ingetien, te de ontonging der vrouwe door de vrouwe zelve moest worden ter hand genomen en dat zij het eelt moest zije, die zich het onbetwistbaar recht op arbeid langs de p' beste liak moest veroveren. Vrouwen-actieve de vrouwen-verenigingen, niet daar de spil, waaraan gansch het kensinne zich te draaien heelt, al leide meer. Drucker's meening, te volle door meer. Haver gedeeld. Ze hebben er, de Nederlandische vrouwen-blijngen wervde, hoer en spot, later en k-lanering genoeg om te dragen gekregen.

Mevrouw Drucker op 20-jarigen leeftijd.

Beiden. De laatste zelfs nog 'n poos of haar dood.

Van, die dat niet begripen, niet geloozen kunnen, raad ik aan eens 'n bezoek te brengen aan het Stedelijk Museum, waar de buste van mevrouw Th. P. B. Haver, door onze beeldhouwer mevrouw Schrevel-Jerms in marmer gekorven, den bezoeker . . . vertelt, wat de Nederland. vrouwen van haar verschikdige zije, meent ge wellicht?

Met geen woord, met geen letter wordt de teneerweer gewaar, wat dat beeld be-tuigt, wie het is, waoren het daar werd opgesteld.

Ik heefde, de vorige week in het Stedelijk Museum zijde, met één mijner kennissen bij haar beeltenis, toen 'n vriendelijke, he-lidde malwachter ons kwam vertellen, dat dit mevrouw Haver was, de presidente der Vereen. v. Vrouwen-verenigingen. Heel precies was de goede man er niet achter, maar dat deed minder ter zake. Op onze vraag echter, waoren megenes al bleek, dat hier de beeltenis eener onsterke Nederlandische vrouwe stond en waoren zelfs haar naam ontbrak, schiedde de brave het grijpe hoofd en verelde ons, eenigermate geheimzinnig: „Ze hebbe d'er bene beeltnam niet wille hebbe, hier,“ en op ons verwoond: „He, waoren niet? Heel het . . . ziedt ver-der 'n Vrouwen-verenigingen was.“

„Is dit dan zoo'n minnaar?“ weegen wij voor en het antwoerd heide: „In den ooge-ziker wdt, in de mijne niet, hoer.“

We hebben nu verder tegenover dien malwachter maar in 'n midden gelaten, wie die „er“ waren en als wie de oogen teneerweerden, die het „Vrouwen-verenigingen“ bijhouden nog walschen anzaggen. Mis-dien hebben „er“ sedert dien operatief laten ingripen. Maar zoo'n beschouwing van 'n

Herinnering aan het 70-jarige bestaan van „Dameskrönk“ April 1893—October 1905

Th. P. B. Haver

Electrische Verwarming

In verband met het gebruik aan brandstoffen voor den komende winter, dient U het algemeen belang door het gebruik van

Electrische conforen en Electrische kachels

elke overal waar electrisch licht aanwezig zonder bezwaar gebruikt kunnen worden. U kunnen nog orders tot een beperkt tent stroomers. Vraag inlichtingen bij de V. Technisch Bureau v.h. Schaddé & Co. AMSTERDAM, Keizergracht 322. TELEFOON NOORD 9197 en 4532.

A. MULDER,

Wondelstraat 102* Amsterdam

Robes & Manteaux

naar maat en in de klasse confectie.

ROELOF

Brijlanten,
Paarlen, Goud,
Zilver, Horloges

CITROEN

KALVERSTRAAT 1
t/h Dam.
Opperlicht 1850

Het Pensioen- en Woningbureau

LEIDSESTRATTE 21 DEZIGERSGRACHT 203
TELEFON 2014 - AMSTERDAM TELEFON 2014
VERBODEN TOEGANG VOOR ALLE
WEDEROMMEREN VAN BUREAU VOORZITTERS EN VERWANTEN

tervooftig medewerker geeft wel te denken.

Heeft mevrouw Drucker door de oprichting der V.V.V. de eerste stap gezet op den weg die tot ontlasting der vrouw leidde zoo in jaar al wat later, in Maart 1890, deed zij het eerste postfeestmaal verschijnen van in formale wettelijke periode, dat later na 4 jaar en de 14 dagen uitkwam in thans reeds zijn 25ste jaargang is ingegaan.

Evolutie noemde zij haar blad met het oog op het doel, waarvan zij het aldus, nu, langs geleidelijke weg maatschappelijke toestanden te verbeteren, vooral die, waaronder de vrouw gekwakt gaat. Reeds van het eerste nummer al prijkte ook de naam van haar, die reeds Drucker alreeds heeft genoemd haar „tweeling-zuster in den goet" aan het hoofd van het blad, dat 13 November 1912 in ruwe verschenen; ruwe over het verscheiden op 1 November 1912 der al die jaren trouw gebleven mede-werker. Ruwe kwam naar Eindhoven in des noemens zij van het

zoogenaemde tijdschrift en in de wijdere betekenis aan dat woord te bechten is verband met de emancipatie der vrouw. Maar ruwe ook sloep het hart van mevrouw Drucker binnen. En wat ons jaegeres wel het meest zat drukkend, als we haar straks op haar 70sten verjaardag „a zede egelicht: „Jang nogge u nog leven" roepende, dat is gewis de gedachte, dat we haar dit wellicht nooit hebben kunnen vergeeden.

Bijna 5 jaar zijn daar alweer overheen gegaan en roek staat zij daar, gel als altijd voor de rechten der vrouw, voor de waarachtige vrouwenbelangen.

Wat heeft ze ze trachten te behartigen in de groote verscheidenheid! Voor de gekwate en voor de ongelukke vrouwen. Voor de vrouwen uit de arbeiderskringen en voor de burger-vrouwen. Voor de telegrafisten en telegrafisten, zoowel als voor de verpleegsters. Voor de onderwijzeressen zoo goed als voor de tooneel-schpesters. Voor de vrouwen werkzaam in den huishoudarbeid, niet minder dan voor haar die op kantoren, in winkels of op fabrieken het hare presteerden. Het waren meestal de kolommen van Evolutie dan wel de bijeenkomsten georganiseerd door de V.V.V., of beide, die een of ander voor "in bepaalde categorie vrouwen belangrijk vraagstuk aan de orde stelden. In dit blad, dat zich van het leven en sterven der in-doonstverklaren verkennden, altijd zoo naar op de hoogte stelt, zij het onderstaande al Evolutie van 31 Maart 1910 getiteld al een artikel getiteld De penne der actrice, geschreeve naar aanleiding weerzende in dienzelfde maand door mev. Caroline van Doornsteijn in de V.V.V. gehouden. Evolutie dan adresterde:

„Jij de Regering aan te dringen op uitbreiding van de vakken, opengezet in de wet op het arbeidscontract, want — ontdaan van alle fraje — is toch inderdaad het contract tusschen actrice en directeur niets anders dan een arbeidscontract.

Ook noover echter zijn wij nog niet en inmiddels mogen belanghebbenden en belangstellenden niet stilzitten.

Voor de eerste is de aangesprokene wijzigt zich in de komende maanden te openbreken; voor de laatste niet lewelligangstelling te verlaten, doch — waar mogelijk en zoo noodig — moede es fraantelijk te steunen."

Inmer en altijd steed mev. Drucker op de breis als de belangen der vrouw door de bijzondere toekoming van vrouwenarbeid in 't gedrag kwamen. Zeer terecht heeft ze zonder ophouden in woord en in geschrikt er op gewezen, hoe die bijzonden, voor de vrouw in 't leven geposee beschermende bepalingen contraak zijn, dat z

op de arbeidsmarkt wordt gehandicapt. De wroegver innessen, die de krane heest tuschen des arbeider, die volkomen zijt in zijn bewegingen en de arbeider, die gebonden is aan wettelijke beperkingen, kleint den eerste. De concurrentie wordt daardoor voor de vrouw onoverweldig naar.

Ook over het voedsvervraagstuk bracht mev. Drucker wroegvergal naar meening tot aiting, als sprekerster en als schrijverster en zij heeft zich dan ook zede ruchtig gekant tegen de ontlags hier te lande opengeachte Urgentie-raden, ten doel hebbende in ologelukkig manuskripten te vervangen, d.i. inassen wij te maken voor het laat.

Het ligt buiten het besik van dit artikel over de juistheid der meening hier uit te wijken, doch wat ik wensch te refereeren is dit, dat mev. Drucker zich steeds in haar strijd op alle gebied toont de rieder „aan paar et saas reproche".

Ik wil dit artikel niet eindigen alvorens nog even in herinnering te hebben gebracht, hoe de V. V. V., waaraan Mev. Drucker de ziel was en zög is, reeds in 1891 stappen deed om te komen tot gemeentelijke stoomwantschertjes en daartoe, in combinatie met 13 vak- en andere vereenigingen in 1893 en 1894 een drietal afzonden aan den gemeenteraad van Amsterdam zond.

Vond de heer Kl. de Vries het reuk-waardig genoeg in de raadslizing van 4 Sept. 1. te refereren, dat hij (Kl. de Vries) reeds 7 jaar geleden op de soofstokeljkheid van gemeentelijke waschsterijningen heeft gewaars, en later reij het gesongen de wozers in leeren der Damskracht te vertellen, dat hij (Mev. Drucker) en haar klein chupe wozentjes bijna 27 jaar geleden, om der wille van de arbeidersvrouw, een beweging op new zette, om gekaas te krijgen, wat nu, onder den doring der tijden, wellicht tot heil van menige huisvrouw tot stand zal komen. Moge het conit, dat zich vormde om dezen dag, voor de jubelansen niet onopgemerkt te dees, voorbijgaan, eer van zijn benevolens blikken. Mogen tal van vrouwen, al allerlei kringen, van allerlei richting, individueel of als vertegenwoordiger van den der vele organisaties, waartoe Mev. Drucker dreef of liddest meeneeren, Saandig van tusschen 2 en 4 uur in American-Hotel (ingang Leidsebekade) door haar konst het bewijs leveren, dat waardening en dankbaarheid bij allen heeft plaats gekaast voor de kleinsizing van vroeger tijden.

Niet de peronen van Mev. Drucker, maar dddr haar en in haar worde Zondag door talloos velen der vrouwenbeweging halde gebracht.

J. S. R. BARNHOUT-HEVER.

Marion L. Er werden menal de wiken canteens of bistros als door U beoekd, hier ter stede gekaast. De goedsporing en de kolle-schaartheit hebben echter niet het komende stroom aan tal van „gewoonen" analgetics waars te etide gekaast, zodat we niet wat adrester in eenen roogen of in Amsterdam in de eerste beoekst en het gebied teke te hooren laat.

De V. Thomsen, Leidsegracht 114 had, naar wij meenen, sifting in een conit, dat Engelsche instalinge aangevonden. Werd U dus tot hem een andere lichtkrings draagpaard.

Mevrouw F. C. S. Heit U al een geproovee een wiroek in de kamer te beoekd. De licht is een sterk, dat hij de riek van des formalin als het ware ontpakt. Macht wiroek in deze absolute tijde, wellicht te krijgen zijn, dat conit ge een konker met voor in de kamer kamers plaatsen en op de glorieuse balen een paar leeds hermaand-sterke stroom. De licht, die zich op de ruwe ontrekelt, verrijft ook douching onder geproovee grana.

Overstroom. Er behaast hier te lande een ver-groering voor instelling van hoepelrijen. Mev. A. Rutgers te Meesteren U er accretionen van en het konit conit ge U een inlichtingen kunnen warden. Wellicht verdelte het rieder aanboring het goet deelen de aandrikt van een stagenconit te brengen. Macht al zoo zijn, dat rader we U een, U te warden tot des secretaris der Societ. Vereeniging tot help aan Lapland, des heer E. des Tex, Voedstrat 22, Amsterdam.

Makende. Wanneer uw dochtelijke tegensik heeft te roed vreesch, alreeds wij het verstandig waanser ge haar niet dwing het loch te eten. Vindt ge het hoptal conit, dat het kind hietkonit krijgt, dan kant ge de voor haar beoekde portie in eenen rooien? Het vreesch wordt dan gaer conit dat het te veel aan aapghied en makelheid verlat.

Racahout

E. P.

per flacon f 1.50

en f 0.80

wordt meer en meer gevraagd.